

Анастасія ГОРНИЦЬКА,
викладач циклової комісії видавничої справи, культури
та української філології Університетського коледжу
Київського університету імені Бориса Грінченка;
Євгеній СІМЕНИК,
методист закладу освіти "Приватний загальноосвітній
навчальний заклад "Мідгард" (м. Київ)

Урок позакласного читання, 4 клас

Тема. "Шкарпетки маленькі, а втіхи приносять багато" за твором Галини Вдовиченко "Ліга непарних шкарпеток".

Мета:

- формувати міжпредметну та комунікативну компетентності;
- вчити працювати з художнім твором;
- розвивати вміння працювати в команді;
- вчити учнів відповідати на різнорівневі запитання;
- підвищувати інтерес до сучасної дитячої літератури;
- привчати до охайності;
- виховувати вміння дбати про власні речі.

Обладнання: книжка Галини Вдовиченко "Ліга непарних шкарпеток", ляльки-шкарпетки для лялькового театру, відеоматеріали, матеріали для виготовлення сови зі шкарпеток (шкарпетка, голка, нитка, 2 намистинки для очей), ілюстрації, роздатковий матеріал.

Випереджувальні завдання:

- прочитати твір Галини Вдовиченко "Ліга непарних шкарпеток";
- виготовити головних героїв з паперу для лялькового театру;
- взяти необхідні матеріали для виготовлення сови зі шкарпеток;
- відшукати цікаві факти про шкарпетки;
- 5 учнів записують рекомендації, що треба робити, щоб не губилась шкарпетка з пари.

Очікувані результати:

- знати зміст твору, орієнтуватися в сюжеті;
- вміти працювати в команді;
- вміти доглядати за своїми особистими речами, в цьому випадку – шкарпетками;
- розвивати різні якості читання: виразність, свідомість, правильність на прикладі завдань лялькового театру і відшукати в тексті та зачитати відповідний уривок;
- вміти вторинно використовувати шкарпетки.

Хід заняття

I. Організаційний момент

Вчитель.

Шкарпетки

Я шкарпетки гарні маю,
Кожен день їх одягаю.
В них так весело ходити,
Їх не можна не любити.

– Розкажіть, які ваші улюблені шкарпетки?
(Відповіді учнів).

Шкарпетки – це не лише один із важливих атрибутів одягу (особливо взимку), а й одна із найцікавіших тем у дитячій літературі. Саме на шкарпетках, що постійно кудись зникають, і "грають" більшість авторів, які беруться за цю тему у своїх історіях.

II. Основна частина

Учитель. А чи знаєте ви, як виготовляють шкарпетки? Пропоную вашій увазі відеоролик. Ви маєте уважно переглянути і виконати запропоновані завдання.

(Відео про виготовлення/виробництво шкарпеток:
https://24tv.ua/yak_u_suchasnih_umovah_vyazhut_shkarpetki_video_n286689)

Завдання 1. Постав у правильній послідовності етапи виготовлення шкарпеток та допиши, якого етапу не вистачає.

- 1 • Дизайнер обирає кольорову гаму та малюнок
- 3 •
- 5 •
- 7 • Машина відрізає зайву тканину та зшиває шкарпетки
- 9 • Перевірка
- 2 • Дизайнер переносить малюнок на комп'ютер
- 4 • Масове виробництво
- 6 • Зшивання носка шкарпетки
- 8 •
- 10 •

Для довідки: Робітник вивертає шкарпетки; Комп'ютер визначає кількість петель, ширину та розмір виробу; Термообробка; Магазин.

Завдання 2. Учні зачитують цікаві факти про шкарпетки, які виписали вдома.

Учень 1. У X столітті тільки дуже багаті люди могли дозволити собі носити шкарпетки. Це було пов'язано з труднощами їх виготовлення. Такий подарунок цінувався навіть королями. Невідомо, скільки б це тривало, але в 1589 році Вільям Лі винайшов машину для в'язання шкарпеток. З того часу шкарпетки – головна частина гардеробу [2].

Учениця 1. У IV столітті панчохи білого кольору були характерною частиною одягу священників католицької церкви і мали у них велику популярність [2].

Учень 2. Швидше за все, сучасне слово "шкарпетки" походить від давньогрецького слова "sykkos", яке згадується як тонке взуття, яке можна носити з сандалями [2].

Учениця 2. Шкарпетки можуть і були зроблені з бамбука, вовни, бавовни, акрилу, олефінів, нейлону, поліестеру, спандекса, шовку і кашеміру [2].

Учень 3. Німецька панчішно-шкарпеткова компанія FALKE пропонує цікаві шкарпетки за 1200 доларів. Незвичайна продукція виходить в останній колекції осінь-зима. Всього зроблено 10 пар таких шкарпеток. Серія обмежена через ціну на вовну, з якої вони зроблені. Шерсть надзвичайно дорога і цікава, збирається з рідкісної тварини Вікунья (лат. Vicugna vicugna) [2].

Учениця 3. Згідно з католицьким переказом, мішок, кинутий у вікно святителем Миколаєм, приземлився в панчосі, залишений для просушування перед вогнем. Звідси пішов звичай вивішувати шкарпетки для подарунків.

Робота з текстом.

Учитель. Сьогодні ми з вами на прикладі книжки "Ліга непарних шкарпеток" Галини Вдовиченко з'ясуємо, куди ж зникає друга шкарпетка з пари.

Завдання 3. Прокоментуйте схему, запропонуйте свій варіант і домалюйте.

Завдання 4. Дати відповідь на різнорівневі запитання.

Запитання на витлумачення.

1. Яка важлива тема порушується в творі?
2. Чи закінчується твір так, як ви очікували?
3. Що відбуватиметься з головними героями потім?

Запитання на оцінку.

1. Справедливим чи несправедливим є ставлення людей до самотніх (непарних) шкарпеток?

Завдання 5. Ляльковий театр. Учні одягають на руки шкарпетки, виготовлені раніше з паперу, і обігрують поданий уривок з тексту.

Сцена

Шкарпетки сильно загули. Синій сказав те, що в кожного було на думці.

– ... Нас погрожують викинути на смітник! – Далі вів шкарпетон. – Лякають тим смердючим звалищем! Хоч ми сповнені сил, планів і надій! Нам не місце на смітнику, хіба ні?!

– Не місце!!! – Підхопили шкарпетки.

– Ми на смітник не хочемо!

– Не хочемо!!!

– А чого ми хочемо? – Не вгамовувався Синій. – Чого ми хочемо, друзі?

– Жити цікаво!

– Бути потрібними!

– Знайти свою пару!

– Пробитися до людей! – Вигукнув Спортсмен, він мав мрію пробитися до людей зі своїм м'ячем.

– То що нам залишається робити? – Вже спокійніше запитав Синій.

– Що? – дружно озвалися всі.

– Об'єднатися! – Була відповідь. – Об'єднатися – і захищати кожного, хто цього потребуватиме. Хто вскочить у халепу. Хто зневіриться. І шукати, шукати, шукати всім разом те, що втратили, тих, кого загубили. Правильно кажу?

– Правильно! – Підтримали шкарпетки.

– Білий спортсмен почував м'яч на своєму боці.

– Кожна команда, кожен клуб, товариство, спільнота мають зазвичай якусь назву, – зауважив він. – І нам себе варто назвати. Скажімо, "Динамо"... Або... "Металург"... Або ж "Карпати".

– Ми матимемо назву, якої ще не мав ніхто, – озвався на що пропозицію Синій і замислився. – Ліга непарних шкарпеток! Ось як пропоную назвати нашу спільноту.

– Ліга непарних шкарпеток! – Схвально загули звіду-сіль. – Ліга непарних шкарпеток! [1, с. 13–14]

Завдання 6. Знайти відповідність (підказка на с.12, зачитати)

ШКАРПИ

ШКАРПАНИ

ШКАРПЕТОНИ

ШКАРПУКИ

Завдання 7. Робота в групах. Написати повідомлення до втраченої пари шкарпеток (за методом РАФТ).

Роль	Аудиторія	Формат	Тема
Панчішка	Втраченій Панчішці	SMS	Привіт, я дуже сумую за тобою. Я служу людям для зберігання цибулі. Від цибулі мене роздуло на всі боки. Деякі цибулини проштрикнули капрон наскрізь своїм мішним зеленим пір'ям. Мою неповторну красу зіпсовано назавжди. Все ще мрію тебе знайти... (підказка, що можна написати, с.29)
Самотня шкарпетка з машинкою збоку			
Шкарпетка з ведмедиками			

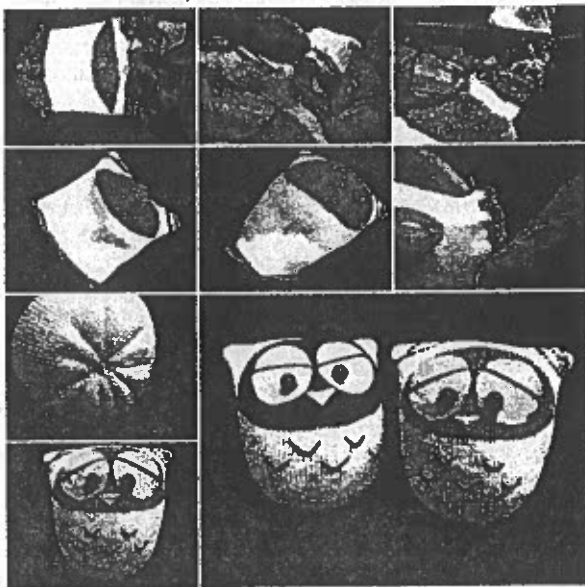
Завдання 8. Майстерня рукоділля "Дай улюбленій шкарпетці шанс бути потрібною".

1) Перегляд за інтернет-посиланням варіантів, що можна виготовити з непотрібних шкарпеток.

<http://natatoys.ru/svoimi-rukami/igrushki-iz-staryh-noskov-svoimi-rukami.html>

2) Виготовлення м'якої іграшки "Сова" зі шкарпеток.

<https://fairy-hobby.ru/neozhidannye-i-udivitelnye-podelki-iz-noskov/>

3) Виставка дитячих робіт.

III. Підбиття підсумків, висновки

Вчитель. Отже, сьогодні ми з вами активно попрацювали. Зараз ваші однокласники поділяться порадами, які варто запам'ятати і виконувати, щоб ваші улюблені шкарпетки завжди були в парі.

Учень 1. Перше і найголовніше правило шкарпеткового клубу – не розкидайте їх, а завжди складайте парами в одному місці. Як би вам не хотілося лишити їх на підлозі, повернувшись додому після насиченого дня, обіцянку невдовзі прийти по яскраву парочку навряд чи вдасться дотримати. Чорна діра під ліжком поглине їх, ви й не помітите! До того ж натренована звичка наприкінці дня скласти, очистити, відносити в кошик для прання весь одяг, а не лише шкарпетки, робитиме вас у власних очах ще більшим супергероєм.

Учениця 1. Організуйте простір, у якому ви зберігаєте шкарпетки. Те єдине місце, куди ви відтепер присягаєтеся складати нові й випрані шкарпетки, має бути максимально зручним. Це може бути як шухляда в шафі, так і окремий плетений кошик із кришкою, який можна поставити де завгодно в будинку. Головне, щоб обраного простору було достатньо для ваших шкарпеткових скарбів і щоб їх було зручно шукати. Вдалим рішенням для останнього можуть бути спеціальні органайзери – з тканини чи пластику, які можна додати в шухляду або коробку, повісити на дверцятах шафи чи на стіну. Можливих варіантів безліч, погляньте-но, наприклад, на добірку на ресурсі Pinterest.

Радимо також облаштувати окремий простір для виявлених шкарпеток без пари. Зібрані в одному місці, вони не плутатимуться серед повних парочок, відволікаючи вашу увагу. Щиро сподіваємося, що їм не доведеться довго сумувати наодинці.

Учень 2. Об'єднуйте їх у пари.

- Складаючи одну шкарпетку в іншу, це найпоширеніший спосіб зберігання шкарпеток.

- Скручуючи у тугий валик. На загорнену парочку потім вивертають резинку, щоб вона закрила весь валик.

- Скріплюючи тоненькою шпилькою. Такий варіант теж можливий, але зважайте на те, що він вимагає більше часу й обережності, щоб не пошкодити кольорових друзів.

Учениця 2. Періть без втрат. Із пранням, безперечно, пов'язано найбільше ризиків розгубити шкарпетки (а ще полсувати їх колір і форму). Зменшити ці ризики допоможуть такі заходи:

- Швидкий огляд пральної машини і сушарки. Проведіть рукою по усіх закутках всередині пристроїв після кожного використання.

- Уважне транспортування шкарпеток. Рахуйте, скільки пар ви відправили в прання й сушіння і

скільки маєте після. При цьому відстежуйте траєкторію свого пересування, щоб уявляти, де шукати потім втрату.

• Попарне розвішування. Якщо ви сушите шкарпетки не в сушарці-автоматі, то розвішуючи їх, сортуйте парами. І нехай результат завжди буде без поповнення в кошику із самотніми (непарними) шкарпетками.

У ч е н ь 3. Купуйте кілька пар однакових шкарпеток. Так ви будете впевнені, що запланований вибір гардеробу не доведеться змінювати перед самим виходом. (<https://medium.com/@duna.ua/>)

В ч и т е л ь. А для тих, хто хоче дізнатися ще причини зникнення шкарпеток, рекомендую для читання добірку книжок про їхні пригоди. І пам'ятайте: "Ті, хто читають книги, завжди керуватимуть тими, хто дивиться телевизор". *Ф.Жанліс.*

Використана література

1. *Галина Вдовиченко.* Ліга непарних шкарпеток [Текст]: повість / Галина Вдовиченко. — Львів : Видавництво Старого Лева, 2019. — 56 с.

2. *Десять цікавих фактів про шкарпетки* [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: <https://noski-leo.com.ua/uk/blog/desyat-cikavikh-faktiv-pro-shkarpetki-b30.html>

3. *Як у сучасних умовах в'яжуть шкарпетки* [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: https://24tv.ua/yak_u_suchasnih_umovah_vyazhut_shkarpetki_video_n286689

4. *Игрушки из старых носков своими руками* [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: <http://nata-toys.ru/svoimi-rukami/igrushki-iz-staryh-noskov-svoimi-rukami.html>

5. *Висловлювання, цитати й афоризми про читання* [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: http://www.eventario.org/news/vislovluyannya_tsitati_aforizmi_pro_chitannya/